އިބްނު ބާޒު އުއްމަތަށް ދެއްވި ނަސޭހަތް
މިއީ ސަމާޙަތުއް ޝައިޚު އިބްނު ބާޒާއި ކުރެވުނު ވަރަށް މުހިއްމު ދިހަ ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އޭނާ
އުއްމަތަށް ދެއްވާފައިވާ ނަސޭހަތެވެ.
ފަ އް ޔާ ޟު ޢަ ލީ
الحمد لله ، والصالة والسالم عىل رسول الله އެކަމަށް ކުޅަދުންވަންތަ ފަރާތެވެ. ކުރައްވާފައިވެއެވެ. بز ئۈ ئې
، وعىل آله وأصحابه ، ومن اتبع هداه ، أما ئې ئې ئى ئى ئى ی
بعد : ސުވާލު 1: سامحة الشيخ އެވެ! ބައެއް ی ی ئي
ی ئج ئح ئم ئى
މީހުން ދެކޭ ގޮތުގައި، ބައެއް ވެރިން
بج بح بخ بم بى بي تج
މިއީ مُهِمُّ سؤُال ތަ ކަ ކާ އި އޭ ގެ جواب އެ ވެ . ފާފަކޮށް އަދި ބޮޑެތި ފާފަތަކަށް تم
تح تخ تى تي ثج ثم
ތިމަން ދެކިލައް ވާ ގޮތުގައި ތިމަން ގެ އަރައިގަތުމުގެ ސަބަބުން އެމީހުން ނާ
މުސް ލިމު އަޚުން ނަށް މިއިން ފައިދާ ދެކޮޅަށް ނިކުތުމާއި އެވެރިން ثى بر1 މާނައީ: "އޭ إميانވެއް ޖެ
ވާ ނެ ކަ މަ ށް ބަ ލަ އި ހު ށަ ހަ ޅާ ލަ މެ ވެ . އަ ދި ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތް ކުރުން واجب މީސްތަކުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން، اللَّه
މީގެ ސަބަބުން الله تعاىل އެކަލާނގެ ވާ ނެ އެ ވެ . އެ އީ އޭ ގެ ސަ ބަ ބު ން ރަ ށެ އް ގެ އަށް ކިޔަމަންވާށެވެ! އަދި، رسول
އަޅުން ނަށް ފައިދާކުރައް ވާނދޭވެ! އަދި މުސް ލިމުން ނަށް ގެއް ލުން ވިކަމުގައި އާއަށާއި، ތިޔަބައިމީހުން ގެ ތެރެއިން
އަޅަމެންގެ މި މަސައްކަތް قبول ވިޔަސްމެއެވެ. އަދި إسالمي أمة މިހާރު ވެރިން ނަށް ވެސް ކިޔަމަން ވާށެވެ!
ކުރައް ވާނދޭވެ! އަދި އަޅަމެން ގެ ދަރުމަ ދަނީ މީގެ ސަބަބުން ދިމާވާ ގިނަ ފަހެ، ކަމަކާ މެދު ތިޔަބައިމީހުން
އިތުރު ކުރައް ވާނދޭވެ! އަދި އެކަލާނގެ މައްސަލަތައް تَ حَ ملَّ ކުރަމުން ނެވެ. މި ދެބަސްވެއްޖެ ނަމަ، اللَّه އަށާއި، رسول
ދީނަށް نرص ދެ އް ވަ އި އެ ކަ ލާ ނގެ كلمة ފު ޅު مسألة ގަ އި މަ ނި ކު ފާ ނު ދެ ކެ ވަ ޑަ އި ގަ ން ނަ ވާ އާ އަ ށް އެ ކަ މެ އް ރަ އް ދު ކު ރާ ށެ ވެ !)އެ ބަ ހީ :
މަތިވެރިކުރައް ވައި އަދި މުސް ލިމުން ގެ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯއެވެ؟ އެކަމާ މެދު اللَّهއާއި، އެކަލާނގެ رسول
حال إصالح ކުރައް ! އަ އާގެ حكم އޮތް ގޮތެއް ބަލައި އެގޮތަށް
ވާނދޭވެ ދި
އެ މީ ހު ން ގެ ތެ ރެ އި ން އެ ން މެ ހެ ޔޮ ލަ ފާ މީ ހާ ޖަވާބު 1: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد عملކުރާށެވެ!(ތިޔަބައިމީހުން، اللَّه
އެބައިމީހުން ގެ މައް ޗަށް ވެރިކުރައް ވައި لله رب العاملني ، وصىل الله وسلم عىل رسول އަށާއި، آخرةދުވަހަށް إميانވާ ކަމުގައި
އަދި އެމީހުންގެ އިސްމީހުން إصالح الله ، وعىل آله وأصحابه ، ومن اهتدى بهداه، ވާނަމައެވެ. އެގޮތް ތިޔަބައިމީހުން ނަށް
ކުރައް ! ހަމަކަށަ ރުން أما بعد : ހެޔޮކަން ބޮޑެވެ. އަދި، ނިމުމެއް ގެ
ވާނދޭވެ ވަ
"
އެކަލާނގެއީ އެކަމުގެ ވެރިފަރާތެވެ. އަދި ހަމަކަށަވަރުން الله تعاىل وحي ގޮތުން ރީތިކަންވެސް ބޮޑުމެއެވެ.
2 ދަރުމަ. ސެޕްޓެމްބަރ 2012

މި آية އަކީ ވެރިން ނަށް ކިޔަމަން ވުން
واجب ކަމަށް އޮތް نَ صّ އެކެވެ. އެއީ
ވެރިން ނާއި ޢިލް މުވެރިން ނެވެ. އަދި
ހަމަކަށަވަރުން رسول الله صىل الله عليه
وسلم ގެ އަރިހުން ވާރިދުވެފައިވާ صَ حَّ سُنةَّ
ގަ އި ބަ ޔާ ން ކު ރަ އް ވަ ނީ ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން މި
ކިޔަމަންވުމަކީ الزم ކަމެއް ކަމެވެ. އަދި
އެއީ ހެޔޮ ކަންތައްތަކުގައި فرض އެކެވެ.
އަދި سنة ގެ دليل ތަ ކު ން މި މާ ނަ އި ތު ރަ ށް
ސާފުކޮށްދެއެވެ. އަދި މި آية ގައި ވާ
مطلق ކޮށް އައިސްފައިވާ މާނަ قَْيد
ކު ރަ އް ވަ އެ ވެ . އެ އީ އެ މީ ހު ން ނަ ށް ކި ޔަ މަ ން
ވުން ވަނީ ހެޔޮ ކަން ތައް ތަކުގައެވެ.
އަދި مسلم ންގެ މައްޗަށް واجب
ވެގެން ވަނީ ހެޔޮ ކަން ތައް ތަކުގައި
ވެރިން ނަށް ކިޔަމަން ވުމެވެ. ފާފައަކަށް ވާ
ކަމެއް ގައި ނޫ ނެވެ. އެމީހުން ފާފަޔަކަށް
އަމުރު ކުރިކަމުގައި ވާނަމަ އެކަމުގައި
އެމީހުނަށް ކިޔަމަން ވެގެން ނުވާނެއެވެ. ދާއިރާއިން ބޭރުނުވާށެވެ!" "މުސް ލިމު އަޅާއަށް ވަނީ އަޑުއަހައި
އެހެން ނެއް ކަމަކު އެހެން ނޭ ކިޔާފައި ކި ޔަ މަ ން ވުމެ ވެ . އެ އީ އޭ ނާ ރު ހޭ ކަ ން ތަ އް
އެ މީ ހު ން ނާ ދެ ކޮ ޅަ ށް ނި ކު ތު ން ހު އް ދަ އެ އް އަދިވެސް رسول الله صىل الله عليه وسلم ކަމުގައިވިޔަސް އަދި ނުރުހޭ ކަން ތައް
ނުވާނެއެވެ. حديث ކުރެއްވިއެވެ. "من خرج من الطاعة ކަމުގައިވިޔަސް މެއެވެ. އެއީ ފާފަޔަކަށް
وفارق الجامعة فامت مات ميتة جاهلية"4 އަމުރު ނުކުރާހާ ހިނދަކުއެވެ. ފަހެ
އެއީ رسول الله صىل الله عليه وسلم މާނައީ: "މީހަކު ކިޔަމަނުން ބޭރުވެ ފާފަޔަކަށް އަމުރުކޮށް ފި ނަމަ އަޑު
حديث ކުރައްވާފައި ވެއެވެ. "أال من ويل އަދި ޖަމާޢަތާ)އެބަހީ، މުސް ލިމުން އެހުމެއް ވެސް އަދި ކިޔަމަން ވުމެއް ވެސް
"
عليه وال فرآه يأيت شيئا من معصية الله އެވެރިއަކަށް بيعة ހި ފަ އި ފަ އި ވާ ވެ ރި މީ ހާ ގެ ނުވެއެވެ.
فليكره ما يأيت من معصية الله وال ينزعن ޖަމާޢަތާ(ވަކިވެހުއް ޓާ މަރުވެއް ޖެ ނަމަ
يدا من طاعة"2،3 މާނައީ: "ދަން ނައެވެ! މަރުވާހުށީ ޖާހިލީމަރަކުންނެވެ." وسأله الصحابة ريض الله عنهم - ملا ذكر
ތިޔަބައިމީހުން ގެ މައް ޗަށް ވެރިޔަކު أنه يكون أمراء تعرفون منهم وتنكرون
އިސްކުރެވިފައި ވަނިކޮށް އޭނާ الله އަދިވެސް رسول الله صىل الله عليه وسلم - قالوا: فام تأمرنا؟ قال: "أدوا إليهم
6
تعاىل ގެ އުރެދުމަކަށް އަރައިގަން ނަތަން حديث ކުރެއްވިއެވެ. "عىل املرء السمع حقهم وسلوا الله حقكم" މާނައީ:
މީހަކަށް ފެނިއް ޖެ ނަމަ އެފާފައާ މެދު والطاعة فيام أحب وكره إال أن يؤمر مبعصية ، "ހަމަކަށަވަރުން ތިޔަބައިމީހުން ނަށް
ނުރުހޭށެވެ. އެހެނަސް ކިޔަމަން ވުމުގެ فإن أمر مبعصية فال سمع وال طاعة"5 މާ ނަ އީ : ތިމަން ކަލޭގެފާނަށް ފަހު ވެރިކަމުގެ
ދަރުމަ. ސެޕްޓެމްބަރ 3 2012

ކަން ތައް ތަކުގައި ތިޔަބައިމީހުން
އެކަމަކަށް އިން ކާރުކޮށް ނުރުހޭ ދެން ފަހެ މިއިން ދޭހަކޮށް ދެނީ އެންމެހައި علم ވެ ރި ން إجامع ވެފައިވާ رشعي
ކަން ތައް ތަކެއް ފެނިގެން ދާނެއެވެ." އެމީހުން ނަށް ވެރިން ނާ ދެކޮޅަށް قاعدة އަ ކީ)ނު ބަ އި ކަ މެ އް އެ އަ ށް ވު ރެ ން
އެކަލޭގެފާނު حديث ކުރެއް ވުމުން މަސައް ކަތް ކުރުން ހުއް ދަ ނުބައި ކަމަކުން ދުރެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
އެބޭކަލުން ސުވާލު ދެން ނެވިއެވެ. ނުވާނެކަމެވެ. އަދި އެމީހުނާ ދެކޮޅަށް ނުބައި ކަމެއް ދުރުކުރެވެން ވާނީ އެކަން
އޭ الله ގެ ރަސޫ ލާއެވެ! ކަލޭގެފާނު ނުނިކުމެވޭނެކަމެވެ. ނިކުމެވޭނީ ހަމަ ނެތިކޮށް ލައިގެން ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ
ތިމަން މެން ނަށް އަމުރުކުރައް ވަނީ އެކަނި އެމީހުން ގެ ކިބައިން ފާޅުވެގެން ވާ ކުޑަކުރެވޭނެ ގޮތަކަށެވެ.(
ކޮން ކަމަކަށް ތޯއެވެ؟ އެކަލޭގެފާނު كفر އެއް ފެނުމުން ނެވެ. އެކަމަށް
حديث ކުރެއް ވިއެވެ. "ތިޔަބައިމީހުން އެ ބަ އި މީ ހު ން ގެ އަ ތު ގަ އި الله ގެ حرضة ން ދަންނައެވެ! މުސްލިމުންގެ إجامع
އެމީހުން ނަށް (އެބަހީ، ވެރިން ނަށް) ގަ ދަ ވެ ގެ ން ވާ ދަ ލީ ލެ އް ވާ ނަ މަ އެ ވެ . އެ ހެ ން އިން ނުބައިކަމެއް އެއަށް ވުރެން ބޮޑު
އަދާކުރަން ޖެހޭ ޙައް ޤު އަދާކުރާށެވެ! އެކަން އޮންނަނީ ويل األمر އާ ދެކޮޅަށް ނުބައިކަމަކުން ދުރުކުރުން ހުއް ދައެއް
އަދި ތިޔަބައިމީހުން ގެ ޙައް ޤަށް އެދި ނިކުތުމަކީ ބޮޑުވެގެން ވާ ފަސާދައާއި ނުވާނެއެވެ. މިބައިމީހުން ބޭނުން ވަނީ
الله އަށް ދަންނަވާށެވެ!" ބިޔަ ނުބައިކަމުގެ ސަބަބަކަށް ފާ ޅު ކަ ން ބޮ ޑު ގޮ ތެ އް ގަ އި ކާ ފި ރު ވެ ފަ އި ވާ
ވާތީއެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން أمان ކަން ވެ ރި މީ ހާ ދު ރު ކު ރަ ން ކަ މު ގަ އި ވާ ނަ މަ ، އަ ދި
" قال عبادة بن الصامت ريض الله عنه : ގެއްލެއެވެ. އަދި حق ތައް ގެއް ލިދެއެވެ. އެ ބަ އި މީ ހު ން ނަ ށް އޭ ނާ ދު ރު ކު ރުމު ގެ ބާ ރު
بايعنا رسول الله صىل الله عليه وسلم عىل އަދި އަނިޔާވެރިން ހުއް ޓުވަން ލިބިފައިވާނަމަ، އަދި އޭނާގެ ބަދަލުގައި
السمع والطاعة يف منشطنا ومكرهنا وعرسنا އުނދަގޫ ވެއެވެ. އަދި އަނިޔާ ލިބޭ صالح ވެރިއެއް ލުމުގެ ކުޅަދާން ކަން
ويرسنا وأثرة علينا ، وأن ال ننازع األمر أهله ، މީހުން ނަށް އެހީތެރިވާން އުނދަގޫ ވެއެވެ. ލި ބި ގެ ން ވާ ނަ މަ އަ ދި އެ ކަ މު ގެ ސަ ބަ ބު ން
وقال : إال أن تروا كفرا بواحا عندكم من الله އަ ދި މަ ގު ތަ އް ބަ ން ދު ވެ އަ ދި އަ މާ ން ކަ ން އެ އް ވެސް ބޮ ޑު فساد އެ އް މުސް ލި މު ން ގެ
فيه برهان 7" "މާ ނަ އީ : عبادة بن الصامت ގެއްލެއެވެ. އަދި ويل األمر އާ ދެކޮޅަށް މަ އް ޗަ ށް ނާ ން ނާ ނެ ކަ މު ގަ އި ވާ ނަ މަ ، އަ ދި
ريض الله عنه ގެ އަ ރި ހު ން ރި ވާ ވެ ގެ ން ވެ އެ ވެ . ނިކުތުމަކީ ބޮޑުވެގެން ވާ ފަސާދައާއި އެ ވެރިމީހާގެ ނުބަޔަށް ވުރެން ބޮޑު
ރުހޭ ޙާލާއި ނުރުހޭ ޙާލާއި ދަތި ގިނަގުނަ ނުބައި ކަން ތައް ތަކެއް ނުބަޔެއް ނުވާނަމަ އެކަން ކުރުމުގައި
ޙާލާއި ތަނަވަސް ޙާލުގައް ޔާއި އަދި ފާ ޅު ވެ ގެ ން ދި އު މު ގެ ސަ ބަ ބަ ކަ ށް ވާ ތީ އެ ވެ . މައްސަލައެއް ނެތެވެ.
ވެރިން ތިމަން މެން ނަށް ނުދީ ދުނިޔެ އެހެން ނަމަވެސް مسلم ން ނަށް
އަމިއް ލަކޮށް ގެން އުޅޭއިރުގައިވެސް އެމީހުންގެ ކިބައިން ފާޅުވެގެންވާ كفر ދަން ނައެވެ! އެ ނުކުތުމުގެ ސަބަބުން
އަޑުއަހައި ކިޔަމަން ގަތުމަށާއި އެއް، الله ގެ حرضة ން އެކަމަށް ބޮ ޑު ވެ ގެ ން ވާ فساد އެ އް ކު ރި މަ ތި ވެ ދާ ނެ
ވެރިން ގެ ވެރިކަން ހޯދުމަށް ވެރިން ނާއި ގަދަވެގެން ވާ ދަލީލެއް ފެނިއް ޖެނަމަ ނަ މަ އަ ދި އަ މާ ން ކަ ން ގެ އް ލޭ ނެ ނަ މަ އަ ދި
ނުތޮޅުމަށް رسول الله صىل الله عليه وسلم އެ ފަ ދަ ވެ ރި ޔަ ކާ ދެ ކޮ ޅަ ށް އޭ ނާ ބޭ ލު މަ ށް މީސް ތަކުން ނަށް އަނިޔާ ވާނެނަމަ އަދި
އަށް ތިމަންމެން بيعة ހިފީމެވެ. އަދި ނި ކު ތު މާ މެ ދު ، އެ މީ ހު ން ނަ ށް ކު ޅަ ދާ ނަ ކަ ން حق އަކާ ނުލައި އެތައް ބައެއް ގެ ލޭ
އެކަލޭގެފާނު حديث ކުރެއް ވިއެވެ. "އެއީ ލިބިގެންވާނަމަ މައްސަލައެއް ނެތެވެ. އޮހޮރިގެން ހިނގައިދާނެ ނަމަ ނުވަތަ
އެ މީ ހު ން ގެ ކި ބަ އި ން ފާ ޅު ވެ ގެ ން ވާ ކު ފު ރެ އް އެހެނަސް އެމީހުން ނަށް ކުޅަދާން ކަން މިފަދަ އެހެންވެސް ބޮޑުވެގެންވާ فساد
ނުފެން ނަހާ ހިނދަކުއެވެ. އަދި އެކަމަށް ލި ބި ގެ ން ނު ވާ ނަ މަ ނި ކު މެ ގެ ން ނު ވާ ނެ އެ ވެ . އެއް ވާނަ އެކަން ހުއް ދައެއް ނުވާނެއެވެ.
(އެބަހީ، كفر އަށް) ތިޔަބައިމީހުން ގެ ނު ވަ ތަ ނު ކު ތު މު ގެ ސަ ބަ ބު ން ނު ބަ އި ކަ ން އޭގެ ބަދަލުގައި ކެތްކުރުން واجب
އަތުގައި الله ގެ ފަރާތުން ގަދަވެގެން ވާ އިތުރުވާނަމަ ނިކުތުމެއް ނުވެއެވެ. އެއީ ވާނެއެވެ. އަދި ހެޔޮ ކަން ތައް ތަކުގައި
"
ދަލީލެއް ވާނަމެވެ. عام مصلحة އަށް رعاية ކޮށެވެ. ބަސްއަހައި ކިޔަމަންވުން واجب
4 ދަރުމަ. ސެޕްޓެމްބަރ 2012

ވާނެއެވެ. އަދި ވެރިންނަށް نصيحة އެނގުނެވެ. އަދި ހަމަކަށަވަރުން غرية ކަމެއް ކަމުގައި ނުބުނާހާ ހިނދަކުއެވެ.
ތެރިވުމާއި އެމީހުންނަށް ހެޔޮ دعاء ތެރިކަމާއި ޖޯޝް ގައި މުން ކަރާތް އަދި އޭނާ ޒިނޭކުރިއަސް كافر އެއް
ކުރުން واجب ވާނެއެވެ. އަދި ނުބައި މަނާކުރުވި އިރު އެމީހުން ވަނީ رشيعة ނުވާނެއެވެ. އަދި ރާބުޔަސް ކާފަރެއް
ކަ ން ތަ އް ކު ޑަ ކު ރު މާ އި މަ ދު ކު ރު މާ އި ހެ ޔޮ އާ خالف ކަންތަކުގެ ތެރެއަށް خوارج ނުވާނެއެވެ. އޭގެބަދަލުގައި އޭނާ ވާހުށީ
ކަން ތައް އިތުރުކުރުމަށް ގަދައަޅައި ންނާއި معتزلة އިން ވެއް ޓުނު ފަދައިން އުރެދިފައިވާ އަދި إميان ކަން ބަލިކަށި
މަސައްކަތް ކުރުން واجب ވާނެއެވެ. ވައްޓާލައިފައެވެ. حق އަށް نرص فاسق މީހެއް ގެ ގޮތުގައެވެ. އަދި އޭނާގެ
ދިނުމާއި حق އަށް غرية ތެރިވުމަށް މައްޗަށް حد ތައް قائم ކުރެވޭނެއެވެ.
އެ މަ ގަ ކު ން ހި ގު ން واجب ވާ ސީ ދާ ވެ ގެ ން ވާ ލޯބިކުރުން ވަނީ އެމީހުން ލައްވާ باطل އޭނާ އެކަމުގެ ސަބަބުން كافر އެއް
މަގަކީ މިއީއެވެ. އެއީ އޭގައި مسلم ކަން ތައް ތަކަށް އަރައިގަނުވައިފައެވެ. ނުވާނެއެވެ. އެއީ އޭނާ އެފާފަ ހުއް ދަ
ންގެ عام مصلحة ހިމެނޭތީއެވެ. އަދި އެހެން ގޮސް އެމީހުންވަނީ خوارج ން ނު ކު ރާ ހާ ހި ނދަ ކު އެ ވެ . އަ ދި އޭ ނާ އެ ކަ ން
އެކަމުގައި ގޯސް ކަން ތައް ތައް ކަން ކުރި ފަދައިން ފާފައިގެ ސަބަބުން (އެ ބަ ހީ ، ފާ ފަ ތަ އް) حالل ކަމު ގަ އި ނު ބު ނާ ހާ
މަދުކުރުމާއި ހެޔޮ ކަން ތައް ތައް މުސް ލިމުން ކާފަރު ކޮށް ފައެވެ. ނުވަތަ ހި ނދަ ކު އެ ވެ . އަ ދި މި ކަ މު ގަ އި خوارج ން
އި ތު ރު ކު ރު ން ވެ އެ ވެ . އަ ދި އޭ ގަ އި އަ މަ ން معتزلة އިން ކަން ކުރިފަދައިން އެމީހުން ބުނެފައިވާ ބަހަކީ باطل ބަހެކެވެ. އަދި
ބެލެހެއް ޓިފައި ގިނަ ގޯސް ތަކަކުން ނަރަކައިގައި ދާއިމަށް ތިބޭނެކަމަށް އެ މީ ހު ން މީސް ތަ ކު ން كافر ކު ރާ ކު ރު މަ ކީ
މުސް ލިމުން ގެ ސަލާމަތް ކުރުން ވެއެވެ. ބުނެފައެވެ." باطل ކަމެކެވެ. އެހެންވެގެން رسول الله
އަޅަމެން الله އަށް އެދި ދަން ނަވަނީ صىل الله عليه وسلم އެބައިމީހުން ނާ
ހުރިހާ އެންމެންނަށް توفيق އާއި هداية خوارج ން ވަނީ ފާފައިގެ ސަބަބުން ބެހޭގޮތުން حديث ކު ރެ އް ވި އެ ވެ . "އެ މީ ހު ން
!
ދެއްވުމަށެވެ މީހުން ދީނުން ބޭރުކޮށް ފައެވެ. ޝިކާރައެއް ގެ ތެރެއިން ފޫ އަޅުވާލައިފައި
އަދި ފާފަވެރިން ނަރަކައިގައި ދެމި ތީރު ނިކުމެގެން ދާހެން ދީނުން
ސުވާލު 2: سامحة الوالد އެވެ! ތިބޭނެކަމަށް ބުނެފައެވެ. އަދި معتزلة ބޭރުވެގެން ދާނެއެވެ. އަދި އެބައިމީހުން
ތިމަންމެންނަށް މިއީ أهل السنة والجامعة އިން ވަނީ އެމީހުން ގެ ނިމިދިއުމާ (ދީނަށް) އެނބުރި ނާން ނާނެއެވެ. އަދި
ގެ أصل ތަކުގެ ތެރެއިން أصل އެއް ކަން ބެހޭގޮތުން އެބައިމީހުން ނާ އެއް ގޮތް އެމީހުން إسالم ދީނުގެ أهل ވެރިން ނާ
އެނގެއެވެ. ނަމަވެސް ހިތާމައަކީ أهل ވެގެން ނެވެ. އެއީ އެދެބައިމީހުން ވެސް ހަ ނގު ރާ މަ ކު ރާ ނެ ތެ ވެ . އަ ދި މުޝް ރި ކު ން
السنة والجامعة ގެ ދަރިން ގެ ތެރޭގައި މި ބުނަނީ ބޮޑެތި ފާފަތައް ކުރާމީހުން ދޫކޮށްލާނެތެވެ."
فكر އަކީ ބަލި قبول ކުރުން ކަމުގައި ނަރަކައިގައި ދެމިތިބޭނެ ކަމުގައެވެ.
ދެކޭ މީހުން އުޅުމެވެ. އަދި މީގައި ނަމަވެސް އެމީހުން (معتزلة އިން) "މިއީ خوارج ން ގެ حال އެ ވެ . އެ އީ އެ މީ ހު ން
ނިކަމެތިވެގަތުން ހިމެނޭ ކަމުގައި ބުން ޏެއެވެ. އެމީހުން ދުނިޔޭގައިވަނީ ހައް ދުފަހަނަ އަޅައި ދިއުމާއި އެމީހުން ގެ
ދުށުމެވެ. އަދި މިފަދައިން ބުނެވިގެން ދެމަން ޒިލުގެ)އެބަހީ: އިސް ލާމް ކަމާއި ޖާހިލުކަމާއި އެމީހުން މަގުފުރެދިފައިވާ
ބައެއް ޒުވާނުން ހަރުކަށިކަމާ އެކު كفر އާއި(ދެމެދުގައެވެ. މިހުރިހާ ގޮތަކީ ކަ މު ގެ ސަ ބަ ބު ން ނެ ވެ . އަ ދި ޒު ވާ ނު ން ނާ އި
ކަންތައް މަނާކުރުމަށް ގޮވާލައެވެ. މަގުފުރެދުމެވެ. އެހެން މީހުން خوارج ންނާއި معتزلة
އިންނަށް تقليد ކުރުމަކީ ކޮށް ގެން ވާނެ
ޖަ ވާބު 2: މި އީ އެ ހެ ން ބު ނާ މީ ހަ ކު ހަ ދާ أهل السنة قبول ކުރާ ގޮތަކީ އެއީ ކަމެއް ނޫ ނެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި
ގޯ ހެ ކެ ވެ . އަ ދި އޭ ނާ އަ ށް ނު ވިސް ނޭ ކަ މެ ވެ . حق ގޮތެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ފާފަވެރިޔާ އެމީހުންނަށް واجب ވެގެންވަނީ أهل
އެމީހުންނަށް سنة އެއް ނުވިސް ނުނެވެ. އޭނާގެ ފާފައިގެ ސަބަބުން كافر އެއް السنة والجامعة ގެ مذهب އާ އެއް ގޮތަށް
އަދި އެ އެނގެން ވާ ގޮތަކަށް ނުވެސް ނު ވާ ނެ އެ ވެ . އެ އީ އޭ ނާ އެ ކު ޅަ ކަ މަ ކީ حالل رشعي ދަލީލުތަކުގައި އައިސް ފައިވާ
ދަރުމަ. ސެޕްޓެމްބަރ 5 2012

ގޮތަށް ދިއުމެވެ. އަދި ދަލީލުގައި ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ ވެރިންނަށް نصيحة ހަނދާންކޮށްދޭނެތެވެ. އެއީ އެބައިމީހުން
އައިސް ފައިވާ ފަދައިން ކަން ކުރުމެވެ. ތެރިވުމެވެ. އެއީ ހެޔޮ ބަސް ބުނެގެންނާއި، ހެޔޮ ގޮތުގައި دعوة ދިނުމުގައި
ވެރިން ގެ ކިބައިން އެބައިމީހުން ނަށް حكمة ތެރިކަމާއި، ހެޔޮ ގޮތާއި ހެޔޮ މުރާލިވުމަށްޓަކައެވެ. އަދި ހަރުކަށިކަމާއި
ފާޅުވާ ފާފައެއް ގެ ނުވަތަ ފާފަތަކެއް ގެ ކަންތައްތައް އިތުރުކުރުމަށާއި، ނުބައި ގަދަކަން ދައްކައިގެންނެއް ނޫނެވެ. އެގޮތުން
ސަބަބުން އެމީހުން ނާ ދެކޮޅަށް ކަންތައްތައް މަދުކުރުމަށާއި، އަދި الله ހެޔޮ ކަންތައް އިތުރުވާނެތެވެ. އަދި ނުބައި
ނުކުތުމެއް ނުވެއެވެ." ގެ މަގަށް ގޮވާލާ دعاة އިތުރުކުރުމަށާއި ކަންތައް މަދުވާނެތެވެ. އަދި والة األمور އަށް
އަދި އެބައިމީހުން އެމީހުންގެ دعوة الله ހެޔޮ މަގަށް މަގުދައްކަވައި އެމަގުގައި
އަދި ކިއެއްތަ! ކަންކުރަންވީ ގޮތަކީ، ގައި ހެޔޮ ގޮތުގައި މުރާލިވުމަށެވެ. ސީދާވެ ހުރުމަށް މަގުދައްކަވާނެތެވެ.
އެބައިމީހުންނަށް ރަނގަޅު ޙިކްމަތްތެރި އެއީ ހަރުކަށިކަމާއި ގަދަބާރަކުންނޫނެވެ. އަދި އޭގެ ނަތީޖާ ހުރިހާ އެންމެންނަށް
މަގުން ލިޔެގެން ނުވަތަ އަނގަބަހުން އަދި الله އެބަޔަކާ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުވާނެތެވެ. (ނުނިމޭ)
نصيحة ދިނުމާއި ނުވަތަ އެބައިމީހުންނާ ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ މީހުންނަށް ހުރިހާ مراجع:
ހެޔޮ ގޮތުގައި جدال ކުރުމެވެ. އެއީ ރަނގަޅު އަދި ރީތި ގޮތްތަކުން نصيحة -1 سورة النساء: 59
އެބައިމީހުން ކާމިޔާބުވަންދެނެވެ. އަދި ތެރިވުމަށާއި، އަދި އެކަންކުރާއިރު -2 صحيح مسلم اإلمارة(1855) ,مسند
ގޯސްކަންތައްތައް މަދުވަންދެނެވެ. ނުވަތަ އެމީހުން ނެތް ތަނުގައި އެމީހުންނަށް الله أحمد بن حنبل(24/6) ,سنن الدارمي
އެނުބައިކަން އެކީގައި ނެތިދަންދެނެވެ. هداية ދެއްވުން އެދި، އަދި އެމީހުންނަށް الرقاق (2797).
ނުވަތަ ރަނގަޅު ކަންތައްތައް توفيق ދެއްވުން އެދި، އަދި އެމީހުންނަށް -3 رواه مسلم 1855
ގިނަވަންދެނެވެ. ހެޔޮ ކަންތައްތަކުގައި ވާގިވެރިވުމަށް އެދި -4 صحيح مسلم اإلمارة (1848),سنن
دعاء ކުރުމެވެ. النسايئ تحريم الدم(4114) ,سنن ابن
މިފަދައިން رسول الله صىل الله عليه وسلم ماجه الفنت(3948) ,مسند أحمد بن حنبل
ގެ އަރިހުން نص ތައް އައިސްފައިވެއެވެ. އަދި الله تعاىل އެމީހުން ކުރަމުންދާ (296/2).
އަދި الله تعاىل وحي ކުރައްވާފައިވެއެވެ. ފާފަތަކުން ދުރުހެލިވުމަށް -5 صحيح البخاري األحكام(6725),صحيح
(فَبِم رَحْمةٍَ مِنَ اللَّهِ لِْن تَ لَُه مْ ولََْ و كُْن تَ فَظًّا އެހީތެރިވެވޮޑިގެންވުމާއި، حق قائم مسلم اإلمارة (1839),سنن الرتمذي
8
غَل يِظَ الْقَلْبِ لاَنْفَضُّوا مِ نْ حَ وِلْ كَ(މާނައީ، ކުރުމަށް އެހީތެރިވެވޮޑިގެންވުމަށް އެދި الجهاد)1707(,سنن أبو داود الجهاد
"ތިމަން الله ގެ ރަޙްމަތުން ކަލޭގެފާނު دعاء ކުރުމެވެ. (2626),سنن ابن ماجه الجهاد(2864),
އެއުރެންނަށްޓަކައި އޯގާތެރި ބޭފުޅަކަށް مسند أحمد بن حنبل (142/2).
ވެވަޑައިގަތެވެ. އަދި ކަލޭގެފާނީ މިފަދައިން مؤمن ން الله އަށް އާދޭހާ -6 صحيح البخاري الفنت (6644),صحيح
ހިތްޕުޅު ހަރުކަށި، ޚުލުޤުފުޅު ނުބައި އެކު دعاء ދަންނަވާނެތެވެ. ވެރިންނަށް مسلم اإلمارة(1843), سنن الرتمذي الفنت
ބޭކަލަކު ކަމުގައި ވެވަޑައިގެންނެވިނަމަ، ހެޔޮމަގު ދެއްކެވުމާއި، އެބައިމީހުން باطل (2190), مسند أحمد بن حنبل (387/1).
އެބައިމީހުން ކަލޭގެފާނު ދޫކޮށްފައި ދޫކޮށްލުމަށް އެހީތެރިވެ ވޮޑިގެންވުމާއި، -7 صحيح البخاري الفنت(6647),
ހިނގައްޖެއީހެވެ." އެންމެ ރިވެތި ގޮތުގައި حق قائم صحيح مسلم الحدود(1709), سنن
ކުރުމަށްވެސް دعاء ދަންނަވާނެތެވެ. النسايئ البيعة(4162), سنن ابن ماجه
ދެންފަހެ الله އަށްޓަކައި غرية ތެރިވާ އަދި الجهاد (2866), مسند أحمد بن حنبل
ހެޔޮ މަގަށް ގޮވާލާ މީހުންނަށް واجب އަދި ހަމަ އެފަދައިން އޭނާގެ غرية ތެރި (325/5), موطأ مالك الجهاد)977(,
ވެގެންވަނީ رشعي އިންތަކާ ހަމައިގައި އެކުވެރިންނަށް ވެސް نصيحة ދީ وعظ سنن الدارمي السري (2453).
ހިފެހެއްޓުމެވެ. އަދި الله ކަންތައްތައް ބުނާނެތެވެ. އަދި އެބައިމީހުންނަށް -8 سورة آل عمران اآلية 159
6 ދަރުމަ. ސެޕްޓެމްބަރ 2012